

Gure letretako migrazioak eta joan-etorriak, Durangoko Zilar Astea

Anartz BILBAO - DURANGO

Literatura Eskolaren saio batek ireki zuen atzo migrazioak gaitzat dituen aurtengo Durangoko Zilar Astea, herriko liburutegian.

Gotzon Barandiaran larrabetzuar idazlea izan zuen akuilari bitan banatutako saioak. Hamaiketako egin artean, migratzera behartutako euskaldunen lekukotzak izan ziren berba, gehienetan lehenengo pertsona, hau da, protagonisten lumek emandako lekukotzak. Eskolakide bakoitzak testu bat irakurri eta ahoz gora egindako laburpenen bidez, migratzeko arrazoiak, jaso gaituzten herrietan gutaz izan duten irudia eta beste mahai gainean jarri eta horri buruzko hausnarketa egin zuten.

Aztergai, makina bat moldeko testuak, izan olerki, gutun zein kronika, Ameriketara artzain joandako Otañorengandik hasi eta politika kontuek erbestera bultzatutako Ibiñagabeitiaraino; XX. mendeko lehen erditik atzerako testuak gehienak, Garazi Goiak argitaratu berri duen "Txartel bat deserrira» kenduta. Eta kasik guztietan, baita moldez ezberdin agertzen den Batxi bidaiariarengan ere, herrimina eta itzulerako gogoak agertzen da. Gutxitan agertzen da hemen mundua geureganatzeko ahalegina, Bingen Amezaga getxoztarrarena ez bada -askok Euskal Herrian baleude bezala idazten ei dute, atzerrian "Eusko Gogoak» aldizkaria sortu zutenek kasu-.

Gero, eguerdia bitartean, Euskal Herriak hartu dituen etorkinei buruz idatzi duguna izan zen aztergai, makina bat liburu eta olerki berba hartuta. Aretoko mahai gainean ziren liburu hauetako makina bat ale: Jon Maiaren "Riomundo» -Jon Benitoren "Pueblo» olerkiarekin batera atal honetan aztertutako lanen artean familiaren ikuspuntu zuzena zekarten bakarrak-; Iñaki Frieraren "Lehorreko paterak», Pablo Sastreren "Leuropa», Jon Arretxeren "19 Kamera», kazetaritzatik abiatuta gurera etorri diren hamar etorkin aurkezten dizkigun Ainara Gorostizuren "Aldamenekoa»...

... eta kalejira

Eskolakideak, hogeiren bat, andreak bi heren. Bateren bat idazle, guztiak literaturzale. Ez zen erraza izan euskarak migrazioari buruz eman dituen literatur lanen arteko elementu komunak aurkitzen, baina bigarren atal honetan batez ere, eztabaida eta parte hartze bizia izan zen bertaratutakoaren artean. Azterketa sakon bat egin nahiko lukeenak badu non eta zer azertu.

Eskola bukatu zenerako berrogei lagunetik gora ziren Zilar Astearen harira antolaturiko Kantulagun kalejira, gitarra eta ardoa lagun; Literatura Eskolan behin baino gehiagotan aipatutako Iparragirreraren "Agur Euskal Herria», Elizanbururen "Xori Berriketaria», Otañoren "Donostiako ziudadea» edo oso ezagunak diren "Oi ama Euskal Herria» eta "Agur Zuberoa» kantari. Giro Ederra zen Goienkalen.